

מדינת ישראל
משרד הממשלה

משרד

מס' 13/1

פרויקט
יצחק רבין
סכמי ג'

שם תיק: ועדת כהן-קדמי בענין ילדי תימן - פרוטוקול
מישיבות הועדה - סדרה ב - פרוטוקול מיום
מזוהה פיוזי

ג-1/9745

מזוהה פריט: 000e2s5
כתובת: 2-109-3-6-7

תאריך הדפסה 11/07/2016

מחלקה

ועדת חקירה מומלכת בענין חרישת
העלמה של ילדים מבין עולי תימן
בשנים 1954-1955

תיק מס' 13/1

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 31 באוגוסט 1995

עדות הגב' שרה צוברי.

היו"ר: הגב' שרה ויחיאל צוברי?

הגב' צוברי: כן.

היו"ר: את בוודאי הגב' שרה צוברי?

הגב' צוברי: כן.

היו"ר: המכתב כתוב גם בשם יחיאל, זה בעלך?

הגב' צוברי: כן בעלי.

היו"ר: הוא נמצא פה?

הגב' צוברי: כן כן.

היו"ר: טוב, בסדר.

אז מהמכתב שלך אנחנו מבינים שהיגעתם מתימן בשנת 1949,
 את היית בחודש השביעי להריוןך?

הגב' צוברי: להריון כן.

היו"ר: והעבירו אתכם לראש העין.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 31 באוגוסט 1995

הגב' צוברי: כן העבירו לראש העין, הגענו ישר לראש העין.

היו"ר: כן, ובראש העין שיכנו אתכם באוהלים?

הגב' צוברי: באוהלים כן. באוהלים, היה כל כך קשה באותו זמן
 היה ב-1949 היה חורף קשה. השירותים בחוץ מקלחת בחוץ
 רחוק.

היו"ר: כן. ובחג הסוכות זה היה כעבור חודשיים שהיגעתם נולדה לך
 הבת מיכל

הגב' צוברי: מיכל, יהודה חסן.

היו"ר: מיכל יהודה?

הגב' צוברי: כן, חסן, היה משפחה ככה.

היו"ר: יהודה זה חלק משם המשפחה?

הגב' צוברי: כן זה אבא של בעלי. מיכל יהודה חסן.

היו"ר: כן.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 31 באוגוסט 1995

הגב' צוברי: זאת אומרת המשפחה חסן.

היו"ר: פה כתוב גם חסד, מה זה חסד?

הגב' צוברי: חסד עשו לנו בתעודה במקום חסן חסד.

היו"ר: אני מבין שהתינוקת שנולדה איפה ילדת?

הגב' צוברי: ילדתי באוהל, אמא שלי ילדה אותי באוהל. ואני השארתי אותה אצלי, לא רציתי להביא אותה לבית התינוקות, כי הינקתי אותה ונתנו לי בגדים האחיות שלי וגיסתי ושמיכות היה לי הכל בסדר.

היו"ר: כמה זמן התינוקת היתה באוהל?

הגב' צוברי: החזקתי אותה חודש.

היו"ר: חודש. וביום?

הגב' צוברי: יום אחד באה אחת מבקרת היתה מבקרת באוהלים בשם גאולה, גאולה מפתח תקוה, באה וראתה את התינוקת אני מיניקה אותה ושיכנעה אותי זה היה ממש שלג, היה קשה, היא שיכנעה אותי תקחי אותה לבית התינוקות ואני אחראית ולא יקרה לה כלום, ובמקרה היתה תימניה, אנחנו היינו מאמינים

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 31 באוגוסט 1995

לכל אחד כי היינו עולים חדשים גם לא יודעים עברית.

היו"ר: מ' היתה תימניה, גאולה?

הגב' צוברי: גאולה, בשם גאולה זה מה שאני יודעת.

היו"ר: בסדר.

הגב' צוברי: ולקחתי אותה איתה שיכנעה אותי, קיפלתי אותה בשמיכה

והלכתי איתה ברגל זה לא היה רחוק מהאוהל. והייתי הולכת

כל ארבע שעות להניק אותה.

אחרי שבועיים בבית התינוקות אמרה לי יום אחד, החלב לא

מספיק לה ואני אשאוב לך את החלב ואני אתן לה חלב אנחנו

נביא לה חלב.

אמרתי לה לא, אני אוסיף לה כמה שיהיה תוסיפי לה.

אמרה טוב, התחלתי להניק אותה כמה ימים ואחר כך היא

אומרת לי היא לא מרגישה טוב, אנחנו נקח אותה -

היו"ר: התינוקת?

הגב' צוברי: התינוקת, אנחנו נקח אותה לבית חולים זה בראש העין

לא רחוק. עוד כמה צעדים זה בית החולים. ונשים אותה שם

בבית החולים ויטפלו בה הרופאים. אמרתי בסדר הייתי הולכת

- אמרה לי בואי אני אשאב לך את החלב אסור לך לתת לה, זה

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 31 באוגוסט 1995

יזיק לה.

טוב, אני הסכמתי לא יודעת, אני מאמינה בהכל. שאבה לי את החלב נתנה לי משהו גם כן שלא יהיה לי חלב יותר, והלכתי, ישבתי על ידה כמה שעות והלכתי.

למחרת באתי אמרה לי אסור להיכנס רק אני אראה לך אותה מהחלון. ככה שבוע כל יום נשמתי יוצאת, הנשמה שלי יוצאת אני רוצה לראות את התינוקת והיא מראה לי מהחלון, פותחת את הווילון ככה מראה לי וסוגרת את הווילון.

לא היה לי ברירה, כל יום ככה אחרי שבוע באה לדלת לא הראתה לי מהחלון אומרת לי מיכל יהודה נפטרה בלילה.

אמרתי לה איפה היא? תראי לי, אמרה את יודעת נפטרים הרבה ילדים ולוקחים אותם וקוברים אותם.

אמרתי לה איך קוברים אותם אנחנו ההורים ולא מראים לנו איך כזה דבר קורה? ואני מדברת בערבית כמובן אני לא יודעת עברית, אבל הבנתי מה שהיא זוממת אני לא יודעת.

בקיצור הם קוברים אותם, לוקחים אותם בלילה וקוברים אותם לא האמנתי לה ודחפתי את הדלת ונכנסתי לחפש בחדרים אולי אני, תראי לי בתוך המתים לא חשוב.

אני נכנסת מחדר לחדר אין מתים ואין שום דבר שם. אמרה אני אמרתי לך לקחו אותה בלילה לקבורה וקברו אותה.

אז באתי הביתה בוכה אין לי ברירה לא יודעת כלום לאיפה לפנות ולאיפה ללכת, בעלי פנה למשרד שם של בית העולים, היה בשם בדיחי אחראי מנהל. אמר לו אתה יודע נוהגים כך כשנפטרים הילדים לוקחים אותם וקוברים אותם. זהו.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 31 באוגוסט 1995

לא ידענו לאיפה לפנות יותר זה הכל, ושתקנו עד לפני עשר שנים השכן שלנו היה לו ילדה ואמרו לו נפטרה, אז לפני עשר שנים הילדה קמה לתחיה וחיפשה את ההורים שלה והנה עכשיו הם מכירים אותה ואצלהם היא מבקרת והכל, אז אצלנו התעורר הדבר הזה ואני כל הזמן לא שכחתי מזה שיחיו יש לי שמונה ילדים, אבל כל הזמן אני זוכרת את הילדה ואני בוכה, ואני לילות לא ישנה, איך לוקחת לי אותה מהחזה שלי. יונקת חלב אומרת לי די היא מתה, איך כזה דבר? אני לא מעכלת, אני לא יודעת מה, זהו יש שופט בשמים. סליחה אין לי מסמך לא רשומה בתעודת עולה, לא בתעודת זהות, היא לא רשומה היתה על המיטה שלה, מתי ששמתי אותה בתינוקות מיכל יהודה חסן זהו. ולא יודעת שום פרטים אחרים זה מה שאני יודעת.

היו"ר: תסבירי איך זה היא לא רשומה בתעודת העולה?

הגב' צוברי: אני?

היו"ר: לא הילדה.

הגב' צוברי: היא לא רשומה בתעודת עולה, היא נולדה בראש העין.

כ.ה. מימון: היא נולדה בארץ?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 31 באוגוסט 1995

הגב' צוברי: היא נולדה באוהל

היו"ר: הא כן כן.

כ.ה. מימון: לא באה איתם.

היו"ר: השם של בתך ז"ל נמצא בדו"ח של ועדה שחקרה בענין הזה, את
לא ניגשת לוועדה הזאת להודיע להם?

הגב' צוברי: לא.

היו"ר: זה נודע להם ממקורות אחרים? מאיפה הוועדה הציבורית
יודעת?

כ.ה. קובל: מאחותה של מיכל.

הגב' צוברי: מה?

כ.ה. קובל: בת אחרת שלך.

הגב' צוברי: כן בת אחרת.

כ.ה. קובל: זהו, היא פנתה לוועדה קודמת.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 31 באוגוסט 1995

הגב' צוברי: כן היא פנתה.

כ.ה. מימון: היא פנתה לוועדה הציבורית.

הגב' צוברי: היא טיפלה בזה כן נכון בוועדה הציבורית. אני לא יודעת איזה ועדה. אז אין לי מסמך.

היו"ר: טוב תודה רבה לה.

עדות הגב' גליה אחרק

היו"ר: את הגב' גליה אחרק?

גב' אחרק: כן.

היו"ר: אני מזכיר לך שעליך לאמר את האמת את כל האמת ורק את האמת.

גב' אחרק: בסדר.

זה היה בעליה בחודש כמו של עכשיו

היו"ר: ב-1949?